

Nr 245

Av herr Ståhl m. fl., om utredning angående forskning avseende behandlingen av alkoholskadade.

(Lika lydande med motion nr 85 i Första kammaren)

Uppenbarligen har vissa forskningsresultat på senare år lett till en del framsteg i det terapeutiska greppet vid vård av alkoholskadade, vilket dock enligt vad expertisen omvittnat tyvärr mest gäller akutvården. Systematisk och fortlöpande forskning rörande de bästa metoderna på längre sikt vid behandling av alkoholskadade är nämligen av allt att döma i hög grad försummad. Endast vid vissa vårdanstalter för alkoholmissbrukare söker man, så långt nu detta är möjligt, mäta vårdresultatet. Veterligen har endast en gång ett mera omfattande försök gjorts att statistiskt kartlägga dessa anstalters effekt på klientelet. Detta skedde på föranstaltande av 1946 års alkoholistvårdsutredning, och en redovisning av försöket, som f. ö. alltför litet uppmärksammats, och av dess resultat finnes publicerad som bilaga 4 till utredningens betänkande (SOU 1948: 23, s. 302 ff.). I detta sammanhang kan även vara värt att nämna de socialpsykiatriska statusundersökningar av anstaltsvårdade alkoholmissbrukare, som numera överläkaren vid Långbro sjukhus Curt Åmark på denna utrednings begäran verkställt (redovisade som bilaga 2 till utredningens betänkande). Några större undersökningar utöver den ovannämnda av utfallet av den allmänna nykterhetsvården t. ex. i form av jämförande studier avseende alkoholskadade, som beretts öppen vård av enbart socialt stödjande art, poliklinisk behandling, sjukhusvård eller anstaltsvård respektive har inte företagits. En framställning av socialstyrelsen för några år sedan om medel till en ny resultatundersökning liknande den som genomfördes för alkoholistvårdsutredningens räkning avslogs av Kungl. Maj:t.

Det är iögonenfallande även för den som inte har någon speciell erfarenhet av vård av alkoholskadade hur trevande och osäkert denna vård arbetar, vilket uppenbarligen hänger samman med bristen på djupare kunskap om alkoholismens orsaker, vilken brist är betingad av brist på behandlingsforskning och resultat av dylik forskning. Behovet av grundforskning torde numera vara relativt väl tillgodosett genom tillkomsten av professuren i teoretisk alkoholforskning vid karolinska institutet, medan allt tydligare angelägenheten av målforskning av ovan antydd art på detta område (behandlingsforskning) för att skapa ett säkrare underlag för hur en adekvat be-

handling av alkoholskadade bör läggas upp är förbisedd. Det måste anses vara av största vikt att söka med vetenskapliga metoder klarlägga vilka former av behandling som kan leda till positivt resultat, vilka kategorier alkoholskadade, som är behandlingsbara d. v. s. alkoholiserade personer för vilka det ter sig möjligt att med framgång meddela behandling med medicinska, psykologiska eller andra metoder, och vilka de terapeutiskt riktiga metoderna är vid vård av olika kategorier av s. k. behandlingsbara alkoholmissbrukare.

Det borde t. ex. vara givande att bedriva komparativa, vetenskapligt kvalificerade studier på grupper av sinsemellan någorlunda likartade alkoholmissbrukare, vilka grupper meddelats helt olika typer av väl genomförd terapi på kortare eller längre tid. En fråga av stor praktisk betydelse är också hur vetenskapliga forskningsresultat på olika fält utan alltför stor omgång skall kunna tillgodogöras nykterhetsvården genom en kontinuerlig, behandlingsvetenskaplig beredskap inom eller i nära samverkan med nykterhetsvården. Inverkan på behandlingsresultatet av ändringar i tillgången på alkoholdrycker, deras pris och olika nykterhetspolitiska åtgärder över huvud taget bör också kunna närmare klarläggas genom forskning, som därigenom borde kunna få stor praktisk betydelse.

Då den närmare organisationen av den behandlingsforskning, som här åsyftas och varav stort behov sålunda föreligger, inte torde kunna utformas utan närmare utredning, bör en sådan tillsättas. Denna bör lämpligen även söka inventera pågående eller planerade projekt inom den internationella vetenskapliga forskningen på bl. a. medicinens och psykologiens områden berörande alkoholskadades behandling och dessutom söka precisera konkreta arbetsuppgifter och verksamhetsformer för en ordnad behandlingsforskning av detta slag.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära tillsättande av en utredning angående forskningsverksamhet avseende de alkoholskadades behandling samt förslag till sådan verksamhet på grundval av utredningens resultat.

Stockholm den 23 januari 1962

Manne Ståhl

Brita Elmén

Mac. P. Hamrin

i Kalmar

Daniel Wiklund

Eric Nelander

Einar Rimmerfors

i Stockholm

Gustaf Kollberg

C. W. Carlsson

Wald. Svensson